

nt

naš tednik

LETO XXX — Številka 33 17. avgusta 1978 Cena 4.— šil. (4 din)
Poštšina plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

30 let nt - 30 let nt - 30 let nt

10. septembra VSI v Globasnico
na praznik Našega tednika!

Nastopa ALPSKI KVINTET! Alpski kvintet
je podobno uspešen kot Avsenik! Igral bo na
popoldanskem koncertu in za ples!

Miklova Zala v Ljubljani:

Še bo cvetela ljubezen

Od leta 1908 (dramatizacija po Jaki Špicarju) do danes sodi povest o Miklovi Zali med najbolj priljubljene ljudske igre koroških Slo-

Uvodnik

Manjšina - enakovreden partner

Bilateralna pogodba o gospodarskem sodelovanju bi lahko bistveno olajšala blagovno izmenjavo med Avstrijo in Jugoslavijo, je izjavil član predsedstva delavske zbornice Slovenije Stane Rozman na včerajšnji tiskovni konferenci ob „jugoslovanskem dnevu“ na Celovškem lesnem sejmu.

Na tiskovni konferenci pa ni bilo le govora o blagovni izmenjavi, turizmu — zastopniki Jugoslavije so z zadovoljstvom ugotovili, da Jugoslavija sprejema vedno več inozemskih turistov (od 76 milijonov nočitev odpade na inozemce 2,36 milijonov — za Slovenijo) —, novemu cestnemu davku (ker je Avstrija prekršila mednarodno pogodbo, bo najbrž tudi Jugoslavija primorana, da uvede davek za tovrnjake), ampak tudi o čim boljšem in učinkovitejšem gospodarskem sodelovanju med Slovenijo in Koroško. Kot konkreten primer je bil naveden projekt „Elan“, proučevanje drugih možnosti pa ima na skrbi zastopstvo delavske zbornice Slovenije, ki je bilo pred kratkim ustanovljeno v Celovcu.

Koroški Slovenci smo vedno pozdravljali take iniciative, ker smo mnenja, da ima prav manjšina odlično nalogo mostu, ki skrbi za povezavo med dvema narodoma. Ponovno pa smo poudarjali, da taki stiki ne morejo iti mimo manjšine, ampak se mora prav ta vključiti kot enakovreden partner. Tem bolj nas veseli, da smo tudi včeraj spet slišali zelo odločno besedo o vlogi manjšine, ki jo ima ta v gospodarskem sodelovanju.

„Ko govorimo o raznih oblikah sodelovanja, ne smemo pozabiti na nacionalne manjšine, ki živijo na mejnem območju. Te lahko mnogo doprinešajo k sodelovanju, k združevanju dveh narodov, ne pa k njihovi ločitvi,“ je povedal Stane Rozman. Kot pozitiven primer takega sodelovanja je zastopnik zbornice spomnil nemške novinarje na Južni Tirol in pa na obe manjšini, ki živita na mejnem območju Italije oziroma Jugoslavije. Borut Sommeregger

vencev. Razrasla se je v mit slovenske samozavesti in odpornosti ter trdnega upanja v zmago dobrega nad „zlom“, upanja v bodočnost, ki bo razčistila in razvozlala tudi najhujše usode človeka, ki se nahaja v položaju brez moči in vpliva. Igralci Miklove Zale se držijo stare tradicije, da osebe, ki predstavljajo domačine, govorijo v domačem narečju, medtem, ko se tujci (Almira, Tresoglav, župnik in Turki) poslužujejo odrskega jezika, ki se je izoblikoval v čitalniški dobi na Koroškem.

Iz te razlike govorjene besede šentjakobskih igralcev-domačinov ter igralcev-tujcev se pričara na oder tista Miklova Zala, ki je zaslovela po igalskih odrih po celem slovenskem ozemlju.

Preteklo nedeljo, 13. avgusta, so torej gostovali igralci iz Šentjakoba v okviru 26. mednarodnega poletnega festivala v poletnem gledališču ljubljanskih KRIŽANK, ki je bilo praktično razprodano (samo nekaj stojišč je še ostalo). Gleda-

sam, ki je zadovoljen priznal, da je uprizoritev pritegnila mnogo takih gledalcev, ki jih Križanke po navadi ne pritegnejo.

V slovenskem časopisju in na plakatnih deskah je bilo možno opaziti dobro prisotnost tega nastopa, ki je bil prvi po predstavi I. 1937, po kateri je napisal Oton Župančič igralki glavne vloge Marici Zwitterjevi v spomin: „Ko v turški sužnosti ječala in k svojemu Bogu je molila za drage Miklova je Zala, vso dušo mi je razsvetlila...“

V isto smer je tudi nedeljska predstava mogla navdušiti gledalce, ki so na vprašanja zastopnika NT po vtisu odgovarjali: „Kar držite se in zaupajte v bodočnost, ki bo gotovo prinesla poboljšanje položaja“, „Verujte v moč prave ljubezni in ne mislite preveč na absurdno situacijo, v kateri se trenutno nahajate“ ipd.

Odmev v ljubljanskem časopisju je brez dvoma zadovoljiv, ter zelo odkrit. DNEVNIK: „...so člani dramske skupine SPD „Rož“ pod

lišče na prostem nudi skoraj 2000 gledalcem prostor in se nahaja v središču stare Ljubljane. Pri toplejšem vremenu bi gledalci brez dvoma napolnili gledališče do zadnjega kota, nam je povedal ravnatelj

vodstvom režisarja Petra Stickerja preigravali z menjajočo srečo — bolj sproščeno, živo in mikavno kajpak takrat, ko je mit o Miklovi Zali v pesmih in oživiljanju staro- (Dalje na 8. strani)

Vicekonzul Miškov se poslavlja

Dolgoletni vicekonzul SFR Jugoslavije v Celovcu, Milan Miškov, se poslavlja. Njegov naslednik je Sander Zarol, ki prihaja iz Vojvodine.

Ob tej priliki sta Miškov in Zarol zadnji ponedeljek m. dr. obiskala tudi Narodni svet koroških Slovencev, kjer ju je sprejela veččlanska delegacija pod vodstvom osrednjega taj-

nika NSKS Filipa Warascha. V daljšem ter prijetnem razgovoru se je Filip Warasch zahvalil bivšemu celovškemu konzulu za vso pomoč ter dobro sodelovanje, novemu pa želel uspešno delovanje v celovski metropoli.

Uredništvo Našega tednika se k temu priključuje in želi obema mnogo uspehov!

Za dober teden je zadnjo soboto Celovec zopet postal nekako gospodarsko središče Avstrije in gotovo privlačna točka za marsikatero avstrijskega in tudi inozemskega gospodarstvenika. Poleg njih pa bo velesejem privabil še nekaj sto tisoč deželanov in tujcev, ki jih zanima lesno-gospodarsko stanje in razvoj ali izdelki s potrošniškega področja. In kot izgleda, stoji velesejmsko vodstvo „na dobrih nogah“ tudi s sv. Petrom, kajti po dolgotrajni dobi slabega vremena se je nebo dosedanje velesejmske dni kar prijazno „držalo“ in upamo, da bo enako ostalo v bodoče.

Otroški vrtci: uspešno zborovanje za naše otroke v Pliberku

Obe slovenski osrednji organizaciji sta skupno z vsemi krajevnimi organizacijami v občini Pliberk vabili na zborovanje „za naše otroke“, kjer so navzoči razpravljali o vprašanju otroških vrtcev: pri tem so dipl. inž. Feliks Wieser (ki je govoril v imenu obeh osrednjih organizacij), Mirko Kert kot govornik vseh pliberških organizacij, predvsem pa številni diskutanti na prepričljiv način dokazali, da v koroški družbi ni enakopravnosti na področju predšolske vzgoje. S tem v zvezi je dr. Grilc poudaril, da se vlada ne more izgovarjati na občine, ki so pristojne za otroške vrtce, ker je pač vprašanje dvojezičnih otroških vrtcev zadeva člena 7 avstrijske državne pogodbe!

Diskusija, pri kateri so sode-

lovali številni domačini, je bila zelo konkretna in — kot je poudaril dr. Grilc — za osrednje organizacije zelo poučljiva! Dokazala je, da se naši ljudje zavedajo problematike dvojezične predšolske vzgoje ter da bo treba na tem področju še več delati! Pri tem je zlasti zadel v črno M. Kumer ml., ko je omenil strah številnih domačinov, se posluževati npr. v bolnici materinega jezika. Vrh tega je tudi poudaril, da smo koroški Slovenci tudi v tem primeru kot davkoplačevalci diskriminirani! Mirko Kert pa je v svojem diskusijskem prispevku m. dr. (po leg drugih diskutantov) omenil, da je slovenščina zlasti gospodarsko gledano zanimiva, kar velja posebno še za Pliberk!

Vsekakor čaka na vse, v prvi vrsti pa na obe osrednji organizaciji precej konkretnega dela!

CARTER, SADAT, BEGIN

● Kot poročajo, je Bela hiša v Washingtonu objavila, da se bodo predsednik ZDA Jimmy Carter, egiptovski predsednik Sadat in izraelski premier Begin sestali 5. septembra v Camp Davidu blizu Washingtona. Predstavnik Bele hiše J. Powell je hkrati povedal, da sta včeraj Sadat in Begin sprejela predlog ameriškega predsednika za sestanek na vrhu. Dobro je, da se pristojni državniki vsaj pogovarjajo. Nevarnost ponovnih spopadov je namreč slej ko prej velika.

NAPAD NA GRAD

● Nedavno je osem pripadnikov ljudske fronte za osvoboditev Korzike z dinamitom napadlo grad industrialca Ferdinanda Beghina, (ime-nujejo ga tudi kralja sladkorja), v zalivu Saint-Floret pri Bastii. Žrtev zaradi tega, ker je bil grad v času napada prazen, ni bilo. Na tiskovni konferenci kmalu po atentatu so poudarjali, da „žele vrniti deželi dostojanstvo“. Hoteli so dokazati, da oblasti z junjskimi aretacijami ljudske fronte v slehernem oziru niso mogle prizadeti.

IZROČITEV TERORISTA BILANDŽIČA

● Terorista Stjepana Bilandžića, ki je v ZR Nemčiji in z ozemlja ZR Nemčije organiziral in izvedel več terorističnih akcij proti Jugoslaviji, naj bi na podlagi današnjega sklepa vrhovnega deželnega sodišča v Kölnu izročili Jugoslaviji, ker obstajajo vzroki za izročitev člana fašistične emigrantske skupine. Dokončni sklep o izročitvi naj bi sprejela zahodnonemška vlada. S tem je kölnsko sodišče končno le ugodilo zahtevi Jugoslavije.

ŠTIRINAJST LET NEODVISNOSTI SINGAPURA

● Singapur je slavil 9. avgusta dan neodvisnosti. Tega dne leta 1965 je izstopil iz malezijske federacije in bil razglašen za neodvisno republiko. V štirinajstih letih neodvisnosti se je otoška država Singapur, ki se razprostira na 581 kvadratnih kilometrih in ima 2,2 milijona prebivalcev, uvrstila med dežele z najvišjim življenjskim standardom v jugovzhodni Aziji.

ENOTNOST GIBANJA NEUVRŠČENIH

● „Uspeh beograjske konference je prvenstveno v tem, da je gibanje neuvrščenih ponovno uveljavilo svoje osnovne cilje in načrte, ki je bil z njihovim dosedanjim uresničevanjem dosežen otipljiv napredek,“ je objavil največji perujski dnevnik El Comercio v članku Peru in neuvrščenost.

„Gibanje neuvrščenih se predvsem zavzema za to, da se dežele tretjega sveta razvijajo neodvisno,“ piše El Comercio.

Ob robu povedano:

Je to potrebno?

Kar ob slavnem Zahomcu, kjer se je pred nekaj leti ustanovila medtem svetovno znana skakalska šola pod vodstvom dr. Janka Wiegele, leži bolj senčna vas Bistrica na Zilji. Če se peljemo iz Roža na Ziljo, pridemo najprej v Zahomc, po zelo ozkih serpentinah pa se cesta naglo spusti v vas Bistrico, katere cerkev so sezidali na mogočni skali, da je že bliže nebesom kot vasi sami. Na tej skali opravlja svoje župniške obveznosti mladi g. Stanko Trap, ki se je preselil s Kostanj pri Vrbi semkaj na Zilo. Zahomc je nekaj časa stal v žarišču sveta, ko so Karli Schnabl, Hanzej Millionig in tovariši preskočili avstrijske predstave naše športne zmogljivosti in se uvrstili prav v prve vrste svetovnih prvakov. Tudi v literaturi je ovekovčen Zahomc: Harald Inrberger poroča v knjižici Sieg in deutscher Nacht o neki napisani akciji iz časa 1000-letnega rajha, v kateri so neznani storilci napisali parolo: „Achomitz, du windisches Nest, Gott strafe dich mit Hagel und Pest!“ Ta čas je, hvala Bogu, hitro minil, v bližini Zahomca pa je kot rečeno Bistrica, v Bistrici pa že dolga leta posluje slovenska posojilnica v poslopju, ki se nahaja kar ob glavni cesti. Ugodna lega torej — poslopje pa je v stanju, da so se pred leti najbrž preselile miši v kako sosedno poslopje. De-la je imela posojilnica dovolj, saj

Primer Hansa Filbingerja, ki se je zaradi svoje nacistične preteklosti moral odreči mestu predsednika deželne vlade Baden-Württemberg, je vzbudil v ZRN val polemik predvsem med socialdemokrati (SPD) in stranko bavarske krščansko-demokratske unije (CSU). Tednik „Vorwärts“, glasilo SPD, namreč ostro obtožuje Straubovo stranko, da je dobesedno ukazala Filbingerju, naj odstopi in to iz zgolj volilnih namenov in ne iz moralnih, kot je rečeno v uradnem sporočilu. Socialdemokrati očitajo tudi koaliciji CDU-CSU, da ob tem ko se je Filbinger umaknil s svoje uradne funkcije, je pa obdržal vodilno funkcijo v stranki, kjer je predsednik deželnega komiteja za Baden-Württemberg in namestnik zveznega predsednika stranke. „Vorwärts“ zaključuje svoj komentar z ugotovitvijo, da je koalicija, ki jo vodita Helmut Kohl in Franz Josef Strauß, ponovno doka-

okolica ni tako redko obljudena.

Na poti na Zilo me je prav pred slovensko posojilnico zabodla v oči nova in čedna (t. j. privlačna) hišica, ki vabi potnike in domačine v Raiffeisen-Kasso. Tako se bo tudi to vprašanje rešilo po naše, kakor se je rešilo že tolikokrat na Koroškem, ker pač o samopomoči samo znamo govoriti. In to zelo, zelo lepo. Govoriti namreč je eno, narediti pa drugo.

Kafra

zala, „da je ostala zvesta svoji nacistični preteklosti in desničarski sedanjosti“.

Dejstvo je torej, da Filbinger, kljub hudim obtožbam na svoj račun, ni izgubil podpore svoje stranke in CSU, ki v uradnem sporočilu celo zagotavlja, „da v celoti spoštujeta njegovo osebnost“. Desničarski časopis „Bild Zeitung“ pa piše celo, da je Hans Filbinger

največji kandidat za novega predsednika CSU, ki po pisanju dnevnika namerava razbiti koalicijo s CDU in se predstaviti kot samostojna stranka na celotnem državnem ozemlju.

Konservativno in desničarsko nemško javno mnenje pa obtožuje pisatelja Rolfa Hochhutha, ki je razkril Filbingerjevo nacistično preteklost, da je po nepotrebnem raz-

PREDSEDNIK TITO OB SMRTI PAVLA VI.:

„Zagrizen borec za mir in razumevanje na svetu“

Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal vatikanskemu državnemu sekretarju kardinalu Jeanu Villotu naslednjo brzojavko:

„Z velikim obžalovanjem smo sprejeli novico o nenadni smrti njegove svetosti, papeža Pavla VI. Papež Pavel VI. je bil zagrizen borec za mir in razumevanje med ljudmi in narodi ter vztrajen zagovornik miroljubnega in enakopravnega sodelovanja med narodi. Njegova vizija sveta brez vojn, sveta brez rasne, nacionalne in drugih oblik diskriminacije, v katerem bi s pospešenim tempom premagovali problem lakote in nerazvitosti, je pomenila veliko podporo prizadevanjem mednarodne skupnosti za nastanek no-

vih in pravičnejših odnosov med narodi. Vedno smo visoko cenili aktiven prispevek in požrtvovalno prizadevanje papeža Pavla VI. za uresničitev teh plemenitih ciljev. Njegova smrt je za vse človeštvo nenadomestljiva izguba.

Papež Pavel VI. je kazal veliko razumevanja in si osebno prizadeval za pozitiven razvoj odnosov in uspešno sodelovanje med SFRJ in Vatikanom v interesu humanih ciljev, za katere se je vedno zavzemal. Prosim Vas, eminenca, sprejmite ob smrti njegove svetosti, s katero sem se imel čast osebno seznaniti in do katere sem gojil globoko spoštovanje, moje iskreno sožalje.“

buril duhove in tako „škodoval nemškemu narodnemu ponosu v korist antidemokratske ideologije“.

Veliko pozornost primeru Filbingerja pa je posvečal tudi vzhodno-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Karavanški predor

Odpravnik poslov jugoslovanskega veleposlaništva na Dunaju Milan Ribica in veleposlanik v avstrijskem zunanjem ministrstvu dr. Georg Reisch sta zadnji petek izmenjala na Dunaju ratifikacijske instrumente sporazuma med SFRJ in Avstrijo o gradnji cestnega predora skozi Karavanke. Sporazum je bil podpisan 15. septembra 1977 na Bledu, veljati pa bo začel 1. novembra 1978.

V Mokrinah je bila od 7. do 10. avgusta peta seja jugoslovansko-avstrijske komisije strokovnjakov za gradnjo predora skozi Karavanke. Jugoslovansko delegacijo je vodil član izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Livij Jakomin. Na čelu avstrijske delegacije je bil svetnik v ministrstvu za zunanje zadeve Franz Bogen.

Delegaciji sta objavili sporočilo, v katerem je rečeno, da bodo že letos ustvarjeni vsi pogoji za projektiranje. Gradnja predora, ki bo povezoval Jesenice na jugoslovanski strani in Šentjakob na avstrijski, bi se lahko začela pozimi leta 1979.

Aus dem Wilajet Kärnten

Graz hat den Kärntner Slowenen noch nie Recht gegeben, also mußte auch hier ein Ausweg gefunden werden, damit das Schaf ganz bleibe, der Wolf aber doch gesättigt werde. Und die Grazer Sofisten haben das Kunststück um so leichter zustandegebracht, als sie ja wußten, daß im Falle der Bestätigung der landesgerichtlichen Entscheidung ein weiterer Rekurs bei Vorliegen zweier gleichlautender unterinstanzlicher Entscheidungen gesetzlich unzulässig und daher nicht zu fürchten war.

So hat man denn zur Auslegung des sonnenklaren § 13 der allg. Ger. Ordg. aus dem Jahre 1781 den § 4 des Patentes über das Verfahren außer Streitsachen vom Jahre 1854 und den § 14 der (in Innerösterreich, wozu ja auch Kärnten gehört, nie in Kraft gestandenen) westgalizischen Gerichtsordnung vom Jahre 1796 herbeigezerrt und der „landesüblichen“ Sprache des § 13 die „im Lande bei Gericht übliche Sprache“ des § 4 u. „eine der bei Gericht üblichen Sprachen“ der westgal. G. O. gegenübergestellt, um daraus mittels eines logischen Saltomortales den Schluß zu ziehen, daß „landesüblich“ gleich „gerichtsüblich“ sei, als gerichtsüblich aber nur jene landesübliche Sprache anzusehen sei, „die nach der bisherigen Übung bei dem betreffenden Gericht als Gerichtssprache in Gebrauch steht u. als solche anerkannt ist“. (Vergleiche dazu die oben S. 94 zitierte Sprachenverordnung vom 29. Oktober 1850 Z. 14553, welche die slow. Sprache ausdrücklich als Gerichtssprache anerkennt!) Auf der also geschaffenen Grundlage hat man dann weiter geschlossen: „Ist aber die Übung bei Gericht das entscheidende, so entscheidet diese Übung nicht nur darüber, ob eine Sprache überhaupt, sondern auch darüber, in welchem Umfang und unter welchen Voraus-

setzungen sie bei Gericht zuzulassen sei. Da nun das Rekursgericht (Graz) über den Sprachgebrauch bei den Gerichten Kärntens, insbesondere bei dem Landesgericht Klagenfurt, nicht so genau unterrichtet ist, daß es eine Entscheidung auf Grund eigener Kenntnis hätte fällen können, so wurde dem Landesgericht in Klagenfurt nach § 526 C. P. O. Bericht abgefordert. Dieser Bericht besagt, soweit es für die zu entscheidende Frage in Betracht kommt. Bei Streitverhandlungen werden slowenische Vorträge der Parteienvertreter nur dann zugelassen, wenn sämtliche am Rechtsstreit beteiligten und anwesenden Personen, daher auch der Vertreter des anderen Streittheiles, der slowenischen Schriftsprache, deren sich slowenische Parteienvertreter in den Vorträgen und den Schriftsätzen bedienen, soweit mächtig sind, daß sie den Vorträgen folgen können. (Und wie wird das im Falle der Bestreitung festgestellt?? Der Senat entscheidet ohne weitere Erhebungen auf Grund der bloßen, wenn auch bestrittenen Erklärung des deutschen Vertreters. Anm. d. Verf.) Protokolle werden bei Streitverhandlungen in slowenischer Sprache nicht aufgenommen. An obigen Grundsätzen hält das Landesgericht seit Jahren fest.“ Bei der Streitverhandlung am 2. Mai 1906 hat als Prozeßbevollmächtigter des Beklagten der Advokat dr. Max Mitteregger interveniert, der der slowenischen Sprache nicht mächtig ist; es hat also vollkommen der bisherigen Übung und somit dem Gesetze entsprochen, wenn das Landesgericht Klagenfurt die Durchführung der Verhandlung in deutscher Sprache verordnete.“

So das Oberlandesgericht, welches damit den Beweis erbracht hat, daß den josefinischen Gesetzgebern von 1781 bereits die Schwentner'sche Sprachenformel vorgeschwebt hat, nur daß es ihnen an der nötigen Prägnanz des Aus-

druckes gefehlt hat, was umso fataler ist, als zu jener Zeit bekanntlich die Gesetze nicht im wüsten Trubel parlamentarischer Tätigkeit, sondern in jahre- u. jahrzehntelangen Beratungen der hervorragendsten Rechtslehrer zustande kamen. Doch können sich die Verfasser sowohl der allg. Ger. Ordg. als auch des Patentes von 1854 und der westgal. G. Ordg. damit trösten, daß auch der Schwentner'sche Senat und ihm nachfolgend das Oberlandesgericht Graz seine epochale Formel zur Ausmerzung der landesüblichen slowenischen Sprache aus dem Gerichtsgebrauch erst am 21. Jänner 1905 und bzw. das Oberlandesgericht erst im Jahre 1906 entdeckt haben!

Wenn der oben wiedergegebene, vom Landesgericht Klagenfurt im Jahre 1906 an das Oberlandesgericht erstattete Bericht deklariert, daß an dieser Schwentner'schen Formel bereits seit Jahren festgehalten wird, so braucht dem gegenüber nur auf das Geburtsdatum derselben (21/1 1905) verwiesen zu werden, um die Verlässlichkeit dieser Berichterstattung zu charakterisieren. Auf diese Diskrepanz zwischen dem Bericht und der durch Vernehmung von Zeugen und Aushebung von Akten aus der Registratur des Landesgerichtes jederzeit feststellbaren Wahrheit wurde übrigens bereits im „Slovenski Pravniki“ vom Jahre 1907, Jahrg. XXIII. Nr. 7 verwiesen.

Auch das „Vaterland“ hat sich veranlaßt gesehen, in einem „Gesetzesinterpretationen“ betitelten Artikel vom 13. 2. 1907 gegen die neue Sprachenpraxis Stellung zu nehmen und seine interessanten Ausführungen mit den Worten zu schließen: „Die Justizfunktionäre können auch ihre Politik haben, sie mögen aber als Politiker bestrebt sein, die ewigen, heiligen Prinzipien des Rechtes zu wahren und auszugestalten.“ (Dalje prihodnjič)

Ob štiridesetletnici mučeniške smrti Vinka Poljanca, prve žrtve nacističnega nasilja nad koroškimi Slovenci

PRVA ŽRTEV NACISTIČNEGA NASILJA MED KOROŠKIMI SLOVENCMI JE POSTAL 12. MARCA 1938 NA PLIBERŠKI ŽELEZNIŠKI POSTAJI VINKO POLJANEC, ŽUPNIK V ŠKOCIJANU V PODJUNI IN BIVŠI DEŽELNI POSLANEC. BIL JE NAMENJEN, DA PREBIJE DNEVE NACISTIČNEGA PREKUČA V AVSTRIJI V SVOJI RODNI ŠTAJERSKI VASI. OBDOLŽILI SO GA PREKRŠKA ZÓPER DEVIZNE PREDPISE IN GA ODGNALI V CELOVŠKE GESTAPOVSKE ZAPORE. KO SE JE KONEC MA-

JA 1938 OGLASIL V PROSTORI SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE V MOHORJEVI HIŠI V CELOVCU, JE BIL ŽE SMRTI ZAPISAN. VRNIL SE JE V ŠKOCIJAN, OSLABLJEN IN BOLAN. TRI MESECE JE HIRAL IN 25. AVGUSTA 1938 UMRL ZA POSLEDICAMI BOLEZNI, KI SO MU JO POVZROČILI ZLOGLASNI GESTAPOVSKI ZAPORI.

ZA NAS KOROŠKE SLOVENCE JE VINKO POLJANEC LIK ORJAKA, TAKO TELESNO KOT DUŠEVNO. BIL JE MED PRVIMI MOŽMI, KI SO PO PLEBIS-

CITU 1920 POMAGALI OBNOVITI POLITIČNO DRUŠTVO IN KULTURNO DEJAVNOST. SPOMINJAMO SE ŠE NJEGOVEGA PRVEGA POLITIČNEGA ZBOROVANJA PRI KANONARJU NA ILOVJU PRI KOTMARI VASI, KI SO GA SCHUMYJEVI PRISTAŠI POSKUŠALI RAZBITI. SPOMINJAMO SE ŠE IGRE PRI RUŠU V MALI VASI PRI ŠKOCIJANU, KO SO NAPADLI NAHUJSKANI RAZGRAJAČI ŽUPNIKA VINKA POLJANCA IN MU ZLOMILI ROKO.

Večna mu slava!

Župnik Vinko Poljanec je bil duhovnik in kmet, ki je s koso na polju in za oralom na njivi sam obdeloval zemljo. V času župnikovanja v Škocijanu mu je bil dolga leta dekan dobrlovaški prošt Matija Randl (1847—1927), ki je bil za časa koroškega plebiscita generalni vikar za plebiscitno ozemlje.

pinjskem jezeru oddiha. Želeli so razgovore z razgledanim škocijanskim župnikom. Vabili so ga na Dunaj in tem vabilom se je on ponovno odzval.

Rodil se je 26. marca 1876 v Šenturbanu pri Ptuj. V gimnazijo je hodil v Ptuj in Celju. 19. julija 1900 je bil v Celovcu, kjer je študiral bogoslovje, po-

tarčah (Guttaring), od leta 1901 do 1903 pa kaplan v Škocijanu, kjer so ga vsi zaradi njegovega veselega značaja ter neumorne verske in narodne zavzetosti močno vzljubili. Župnik mu je bil takrat Alojz Ledvinka. Od leta 1903 do 1908 je bil provizor in nato župnik v Šentjurju na Vinogradih; tam je tudi soupravljal šmarješko župnijo. Ko je 25. avgusta 1908 umrl škocijanski župnik Anton Mikuluš, je postal Vinko Poljanec na izrecno željo Škocijanarjev njegov naslednik. Na dan točno 30 let, do svoje mučeniške smrti 25. avgusta 1938, je oskrboval škocijansko župnijo.

Župnik Vinko Poljanec je bil vnet duhovnik; veliko je pripomogel, da so v tinjski proštiji ustanovili Dom duhovnih vaj. Redno je tudi podpiral Narodno šolo v Šentrupertu pri Velikovicu. Bil je vzoren, razgledan in napreden kmet. Leta 1932 so ga koroški Slovenci izvolili kot zastopnika v koroško Kmetijsko zbornico. Pri takratnih prvih volitvah so koroški Slovenci izvolili kar štiri svoje zastopnike v Kmetijsko zbornico; slovenska frakcija je bila najmočnejša na južnem Koroškem

Kot neumoren in neustrašen borec za pravice koroških

Slovencev je bil več let deželnozborski poslanec. Leta 1932 je vodil sila uspešno turnejo koroških pevskih zborov — bila je prva po letu 1920 — po Sloveniji.

Iskreno prijateljstvo ga je vezalo z duhovnikom in pisateljem Ksaverjem Meškom, rojakom iz Slovenskih goric. Meško, ki je postal sam tudi telesna žrtev preganjanj v plebiscitni dobi, ga je ovekovečil kot Poljančevega Cencka v knjigi Mladim srcem. Znana je namreč gostoljubnost pokojnega župnika Vinka Poljanca, ki je vedno rad in izdatno podpiral slovenske študente, tako gmotno kot z nasveti.

29. avgusta, bil je ponedeljek, ga je slovenski koroški narod pospremil na pokopališče v Škocijanu. Že sama udeležba pri pogrebu dokazuje spoštovanje, ki so ga izkazovali in izkazali koroški Slovenci svoji prvi žrtvi nacizma. Skoraj 3000 pogrebcev, med njimi čez 80 duhovnikov, iz vseh delov slovenske Koroške,

iz Podjune, Roža in z Zilje, se je zgrnilo okoli njegove krste.

Zraven župnika Vinka Poljanca, ob južnem zidu cerkve, čaka dan vstajenja kaplan Anton Kutej (1909—1941), ki so ga uničili nacisti v kacetu Dachau.

Naslednik kot škocijanski župnik je bil Jožef Koglek — umrl je 27. julija lani —, ki je skozi 39 let vestno in zvesto nadaljeval delo pokojnega prednika-mučenca in si postavil spomenik s Farnim domom v Škocijanu. Spomin na prvo žrtev nacizma med koroškimi Slovenci goji tudi Slovensko prosvetno društvo Vinko Poljanec v Škocijanu.

Vsem, ki so kdajkoli stali v globokem spoštovanju ob grobu župnika Vinka Poljanca, se je vtisnil kot opomin globoko v spomin nagrobni napis:

Bil je skrben dušni pastir; značaj kakor čisto zlato; božje ljubezni nositelj; družinam pravi prijatelj; mladim pravi voditelj. Večna mu slava!

Poljanca pa niso čislali in spoštovali samo koroški Slovenci, visoko so ga cenili tudi letoviščarji, ki so iskali ob Klo-

svečen v mašnika. Novo mašo je pel — odličen pevec — v svoji rojstni Štajerski vasi. Nato je bil eno leto kaplan v Ko-

Ob 30-letnici našega tednika prirejamo

v nedeljo, 10. septembra 1978,

v Globasnici v šotoru

PRAZNIK

Prireditev bo ves dan

NASTOPALI BODO ZNANI ZBORI, TAMBURAŠKE SKUPINE, FOLKLORNE SKUPINE TER ANSAMBLI IZ KOROŠKE, DU-NAJA, SLOVENIJE, HRVAŠKE IN ITALIJE.

7. septembra bo izšla jubilejna številka NT

Rož - Podjuna - Žilja

SELE

● Pred 50 in več leti, ko si mogel priti v Sele le peš po slabi gorski poti, so prihajali v Sele le hribolazci, ki so si ogledovali strme stene Košute, ali so se podali na Obir, da uživajo lep razgled po Koroški in še dalje. Sedaj pa prihajajo izletniki po lepo zgrajeni in večkrat še izboljšani cesti uživati krasoto gorske narave. Tako n. pr. je duhovnika s Tomurja na Štajerskem posebno zanimala nova cerkev. Lepo število romarjev iz Zveč nad Celjem s svojim župnikom je na romanju po Koroški poromalo tudi v Sele in v cerkvi s krepkim petjem dalo duška verskemu navdušenju. Romarji iz šentpeterske fare in Sv. Križa v Ljubljani so pod vodstvom svojih župnikov 4. julija v dveh avtobusih obiskali Gospo Sveto, Krko, Tinje, novo cerkev v Šentprimozu in končno še Sele. Poleg drugih obiskov naj omenimo še ameriško slovensko mladino, ki uživa počitnice na Koroškem in je prišla med nas v nedeljo, 6. avgusta. Po prirčni družabnosti s petjem in plesom so nadaljevali pot v Šentjakob, kjer so si ogledali Miklovo Zalo.

BILČOVŠ

● V teku zadnjih tednov so nas razžalostili trije smrtni primeri. V vasi Sodraževa je preminila mati, pd. Ivovnica. Družina Ploner se je priselila iz zgornje Zilje. Po rodu nemškega pokolenja, je v vojni nasprotovala krutemu Hitlerjevemu režimu, zato je mož prišel v Dachau, kjer je tudi umrl. Njegova žena pa je doživela 83 let. Dolga leta je bolehal, končno pa jo je rešila smrt težav življenja.

V Sodraževi pa je umrla tudi vdova Alojzija Štingler, ki je s svojima sinovoma živela v sosesčini umrle Ivovnice. Oba pogreba sta bila v Bilčovsu, udeležilo pa se jih je mnogo žalnih gostov.

Tretji smrtni slučaj pa je zadel Franca Jesenka, ki je stanoval v Muškavi, kjer si je okoli leta 1940 postavil dom. V nedeljo, 6. avgusta, smo ga ob veliki udeležbi izročili materi zemlji. Domači pevci so mu na zadnji poti zapeli vrsto žalnih pesmi.

Vsem prizadetim izreka NT iskreno sožalje!

LIBUČE

● Kot izgleda, so domačini iz Libuč ter okolice „profesionalni“ romarji: pred kratkim smo poročali, da so poromali na Višarje, komaj en teden pozneje pa se je skupina romarjev peljala s Sienčnikovim avtobusom na Brezje. Kot pri prejšnjih romanjih, so bili romarji tudi tokrat zelo zadovoljni, za kar gre zahvala predvsem šoferju ter marljivemu organizatorju Franciju Lienhardu.

KOTMARA VAS

● Tomaž Koban, Šmon v Šentkandolfu, naš občinski odbornik v kotmirški občini, je obhajal te dni svojo 75-letnico. Vse svoje življenje je bil vnet za narodno, prosvetno in združno delo. K številnim čestitkam se pridružujeta NSKS in uredništvo NT!

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 565. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2. 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Važen večer slovenskih pesmi in plesov

Razvoj turizma na Koroškem pomeni za Slovence mnogo dobrega, pa tudi negativnega: saj prevladuje v marsikaterih naših družinah nemški jezik kot jezik (sicer zaželenega) gosta. Ta razmah tujskega prometa pomeni zlasti za naša kulturna društva posebno nalogo: s kulturnimi prireditvami v turističnih centrih se hočemo predstaviti gostu kot narodna skupnost z bogato kulturno tradicijo in s slovensko pesmijo graditi most prijateljstva med pripadniki različnih narodnosti.

Eno takih društev, ki že leta vabijo goste na taka kulturna srečanja, je Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ na Kostanjah, ki je zadnjo nedeljo priredilo večer slovenskih pesmi in plesov v Kulturnem domu v Vrbi. Društveni predsednik Janez Lesjak je z veseljem pozdravil domačine in gos-

te ter predstavil nastopajoče skupine: mešani pevski zbor „Podjuna“ pod vodstvom O. Wutteja, folklorno skupino KPD Globasnica, ki jo vodi Hema Hudl ter tamburaški zbor iz Loč z dirigentko Eriko Wrolich. Pevci so predstavili s skrbno izbranim programom našo pevsko kulturo in v poklon zlasti gostom zapeli tudi nemško koroško narodno, kar je bilo posebno prirčno sprejeto. Mlada folklorna skupina iz Globasnice pa je brez-

dvomno znala navdušiti vsakega gledalca, saj to skupino lahko štejemo med najboljše koroške folklorne skupine. Nič manj uspešen je bil tudi nastop tamburašev iz Loč.

Navdušeni in dolgotrajni aplavz obiskovalcev je bil na eni strani priznanje nastopajočim, na drugi strani pa tudi pobuda domačemu društvu, da bi organiziralo med sezono še več podobnih prireditv. h. s.

Žegnanje v Šentlenartu

V nedeljo, 13. avgusta, je naš gospod župnik Messner iz Železne Kaple povabil na šentlenarško žegnanje. Čeprav je še zjutraj malo deževalo, se je velika množica domačinov in tujcev odzvala vabilu gospoda župnika. Peljali smo se v Belo in dospeli do mosta, ki je samo za tale dan odprt, od tam pa takoj po zelo lepi cesti v gozdu (približno 10 km) do Šentlenarta. Nekateri so že pri kapelici parkirali svoje avtomobile in po stari navadi nekaj metrov romali k cerkvi. Čim bliže smo prišli k cerkvi, tem bolj so pokali streljmožnarjev, dišale kuhane klobase in pečeni čevapčiči. Po nekaj minutah oddiha se je začela sv. maša. Med mašo je pel mešani pevski zbor „Zarja“ pod vodstvom Jožka WRULICHA. Po sv. maši je bilo pranganje okoli cerkvice, kjer so bili postavljeni oltarčki, okrašeni z brezami. Po pranganju smo šli v cerkvico in zapeli sv. Lenartu zahvalno pesem „Hvala večnemu Bogu“. Hvala pa naj tudi velja gospodom čehmoštom, to so Weidlnov oče, Miha Ošina st., Lorenc, pd. Knolič in Šopar, ki so s svojimi družinami pripravili pevcem bogato malico z domačim kruhom, kuhano šunko, s salamami in seveda z „nabulanim želodcem“, za na vrh pa so nam še dali domače krape. K malici pa spada tudi nekaj mokrega. Weidlnov oče jo je takoj pogruntal in pridno kelnaril; po nekaj požirkih smo pa še nekaj primernih zapeli.

Vsem tistim, ki še niso bili pri Šentlenartu: drugo leto se vidimo, splača se obhajati z nami to žegnanje. Če imate doma tujce, jih pripeljite s seboj, da vidijo del naše stare navade, katero gojijo kapelški čehmoštri z gospodom župnikom.

Tudi verniki in misijonski prijatelji s Koroške so vabljeni na BARAGOVO SLAVJE v Trebnjem (med Ljubljano in Zagrebom) v nedeljo, 20. avgusta 1978.

Spored:

- ob 9. uri slovesno somaševanje slovenskih škofov in duhovnikov
- odkritje Baragovega spomenika (veliki kip škofa Baraga je izdelal akademski kipar, prof. France Gorše)
- vso slovesnost bo spremljalo petje cerkvenih pevskih zborov (okoli 300 pevcev) ter nastopi mladine v narodnih nošah.

SELE-KOT

● Nedavno je društvo SPD „Herman Velik“ priredilo pri šoli (na prostem) svoje drugo srečanje oktetov, posvečeno pokojnemu kulturnemu delavcu, učitelju in županu Hermanu Veliku, katerega je smrt tako mladega iztrgala iz naše srede. Sodelovali so oktet iz Šentjerneja na Dolenjskem, Sodražice, deklški oktet iz Sel ter ženski oktet iz Obirskega, kot povezovalci pa je nastopil Valentin Polanšek. Nastopajoči ansambli so izvajali izredno pester in zanimiv spored ter zapeli poleg slovenskih umetnih in narodnih pesmi tudi pesmi drugih narodov.

KMETIJSKO GOSPODINJSKA ŠOLA V ŠT. RUPERTU

še sprejema dekleta za šolsko leto 1978/79

- Na šoli se poučuje v obeh deželnih jezikih
- Ta šola velja tudi za 9. šolsko leto (politehnični letnik)

Mnoga dekleta se po enem letu v tej šoli odločajo za razne poklice: za otroške vrtnarice, za bolničarke, za kuharice, frizerke, prodajalke idr.

Šola v Št. Rupertu jim nudi vsestransko dobro izhodiščno podlago za nadaljnje izobraževanje kot za življenje sploh.

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole: Klosterweg 2, 9100 Velikovec, tel.: 0 42 32 - 796

ZA TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI:

Danijel Erlach,	300.—
San Francisko	
Martin Rekar, Klopce	200.—
Michael Schweiger	100.—
Janko Ogris	100.—
J. V., Hodiše	100.—
P. Č.	100.—
Zofija Wedenig	100.—
Jože Urank, Encelna vas	100.—
Ursula Kropfitsch	100.—
Fritz Matevž, Drobale	50.—
Marija Wigoschnig, Žihpolje	50.—
Martin Miki, Radiše	50.—
N. N., Gradec	50.—
Janko Ojci, Borovlje	30.—

Župnija za Slovence v Münchnu in na južnem Bavarskem išče deklet, ki bi prevzela na župniji mesto župnijske pomočnice. Nastop službe 1. septembra 1978. Delovne pogoje in ostalo zveste na Dušno-pastirskem uradu v Celovcu.

Na 27. Celovškem velesejmu si lahko ogledate med drugim dve zelo zanimivi razstavi znanih koroških firm ÖDK ter KELAG. Zastopnika ÖDK dr. Hautzenberg in dr. Dichtl (slika zgoraj) sta predstavila na nedavni tiskovni konferenci elektrarne, ki jih nameravajo v bodoče zgraditi predvsem v Zgornji Dravski dolini. S tem v zvezi sta se tudi predvsem obrnila proti številnim trditvam, da elektrarne opustošijo naravo; vrhu tega so zastopniki ÖDK močno propagirali jedrsko elektrarno v Zwentendorfu oziroma se izrekli za čimprejšnji pogon te elektrarne.

Tudi razstava KELAG je prikazala marsikaj novega: med drugim najnoveše naprave za nadzorovanje oziroma alarmiranje. V času, ko razburkajo razni atentati ipd. marsikatero valovo, so varnostne naprave gotovo aktualne. Na spodnji sliki vidite eno izmed novih varnostnih naprav za letala, ki jo hočejo pozneje uporabljati na celovškem letališču.

PRIREDITVE

KOROŠKI VEČER

Prireditelj: Občina Globasnica
Kraj: gostišče Juena pri Globasnici
Čas: petek, 18. 8. 1978, ob 20. uri
Nastopajo:
Moški zbor „Franc Leder-Le-sičjak“
SPD „Edinost“ iz Štebna
Mešani zbor „Peca“ iz Globasnice
Folklorna skupina iz Globasnice in ansambel „Veseli trio“

IZLET NA HOCHSTADL

Prireditelj: SPD v Celovcu
Kraj: zbirališče in odhod ob 12. uri iz Šentjakoba v Rožu (pred posojilnico)
Čas: sobota, 19. 8. 1978 in nedelja, 20. 8. 1978

SPD „Zvezda“ v Hodišah vabi na

POLETNO NOČ

v petek, 18. avgusta 1978 ob 20. uri
pri CIMZARJU v Dvorcu
Nastopa tamburaški ansambel iz Hodiš
Za ples igrajo „The Spiders“

Krajevno združenje ZSM
Železna Kapla

vabi na nastop ansambla

PEPEL IN KRI s solisti ter DOMAČIH INTERPRETOV

v soboto, 19. 8. 1978, ob 19.30
v Železni Kapli
pred hotelom „Obir“, v šotoru
Po koncertu igra ansambel za ples!
Geslo prireditve se glasi:

ENAKOPRAVNOST —
MOST PRIJATELJSTVA!

VEČER SLOVENSKE PESMI

Prireditelj: SPD „Srce“
v Dobri vasi
Kraj: gostilna Hojnik v Mokrijah
Čas: sobota, 26. 8. 1978, ob 20. uri
Nastopajo:
Mešani zbor SPD „Srce“ iz Dobri vasi
Moški zbor „Franc Leder-Le-sičjak“ iz Štebna in Katarinski fantje.

SAMORASTNIKI

Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza v Celovcu
Kraj: na prostem (v bližini Vazarja) v Spodnjih Vinarah pri Šentprimozu v Podjuni
Čas: sobota, 26. 8. 1978, ob 19.30 in nedelja, 27. 8. 1978, ob 19.30
Ob slabem vremenu bo predstava teden dni pozneje (sobota, 2. 9. 1978, ob 19.30)

SPD „ROŽ“ V ŠENTJAKOBU V ROŽU
vabi na

POLETNO NOČ

v soboto, 19. avgusta 1978,
ob 20. uri v šotoru za občino
v Šentjakobu v Rožu.
Igra: ansambel
„Štirje Kovači“

Oglašujte
v našem listu!

Kdaj igrajo naša moštva

19. avgusta 1978:

SAK I — Tinje (16.45)
SAK 21 — Tinje 21 (15.00)

20. avgusta 1978:

SAK mladinci — Podkarnos mladinci (10.00)

Trdnja vas I — Sele I
Trdnja vas 21 — Sele 21

27. avgusta 1978:

Vrba ml. — SAK ml.
Sele I — Pokrče I
Sele 21 — Pokrče 21

3. septembra 1978:

SAK I — M. Rojach I
SAK 21 — M. Rojach 21
SAK ml. — Kotmara vas ml.
HSV I — Sele I
Tholica 21 — Sele 21

10. septembra 1978:

Podkarnos I — SAK I
Podkarnos 21 — SAK 21
ASK ml. — SAK ml.
Sele I — Ulrichsberg I
Sele 21 — Ulrichsberg 21

17. septembra 1978:

SAK I — Sentpavel I
SAK 21 — Sentpavel 21
SAK ml. — Poreče ml.
Bilčevs I — Sele I
Bilčevs 21 — Sele 21

24. septembra 1978:

St. Michael/L. I — SAK I
St. Michael/L. 21 — SAK 21
Ulrichsberg ml. — SAK ml.
Sele I — Neca I
Sele 21 — Neca 21

1. oktobra 1978:

SAK I — Sentštefan
SAK 21 — Sentštefan 21
SAK ml. — HSV ml.
Sele I — Donau I
Sele 21 — Donau 21

8. oktobra 1978:

Klopinj I — SAK I
Klopinj 21 — SAK 21
Bilčevs ml. — SAK ml.
Kriva Vrba I — Sele I
Kriva Vrba 21 — Sele 21

15. oktobra 1978:

SAK I — Frantschach I
SAK 21 — Frantschach 21
SAK ml. — Wöllnitz ml.
Smarjeta I — Sele I
Smarjeta 21 — Sele 21

22. oktobra 1978:

Šmihel I — SAK I
Šmihel 21 — SAK 21
SAK ml. — ASV ml.
Sele I — Škofji dvor I

29. oktobra 1978:

SAK I — Železna Kapla I
SAK 21 — Železna Kapla 21
Vetrinj ml. — SAK ml.
Bistrica I — Sele I
Škofiče 21 — Sele 21

5. novembra 1978:

SAK ml. — Moosburg ml.
1. VIGREDNO KOLO:
Tinje I — SAK I
Tinje 21 — SAK 21
Sele I — Trdnja vas I
Sele 21 — Trdnja vas 21

12. novembra 1978:

Žrelec ml. — SAK ml.

19. novembra 1978:

1. VIGREDNO KOLO:
Podkarnos ml. — SAK ml.

POZOR! SAK igra spet na Košatovem igrišču v Celovcu. Krepko stavljene tekme pomenijo, da igra SAK v Celovcu, Sele pa na domačem igrišču!

27. Celovski velesejem - z evropskim formatom

K otvoritvi so se zadnjo soboto zbrale v velesejmski kongresni dvorani tako rekoč vse vidnejše osebnosti Koroške, iz dunajske centrale pa sta bila navzoča poljedelski minister, **dipl. inž. Haiden**, ki je po svojem nagovoru otvoril velesejem, in državni tajnik **Albin Schober** v istem ministrstvu, kar so navzoči vzeli z začudenjem na znanje. Med diplomatskimi zastopniki je bilo opaziti člane držav od Čila in Paname preko vse Evrope, deloma Afrike in tja do Malajzije in Ljudske republike Kitajske. Gospodarstveniki so bili posebno zadovoljni, da se je udeležil velesejma poljedelski minister **Ertl** iz Nemške zvezne republike.

Po pozdravnem nagovoru velesejmskega predsednika **Dermutha** je predsednik koroške Trgovinske in obrtne zbornice **Baurecht** nalezal v svojem strokovnem predavanju nekaj najbolj aktualnih misli o gospodarskem položaju na Koroškem in v ostali Avstriji. **Da bo čim manj brezposelnosti in čim več napredka na vseh področjih gospodarstva, je potrebno, da vsi — tako podjetniki oziroma deloda-**

jalci kot tudi delojemalci — zastavimo vse svoje sile, da to dosežemo. Na eni in na drugi strani je potrebno ravnati z razumom, zmernostjo in pridnostjo ter z medsebojnim sporazumevanjem brez vsakršnih ostrih političnih predsodkov. Le tako bo možno gospodarski položaj ohraniti vsaj približno na dosednji ravni.

Za njim je udeležence pozdravil v imenu deželne prestolnice župan dvorni svetnik **Guggenberger** in zaželel velesejmu dober uspeh.

Tudi deželni glavar **Wagner** je v svojem govoru orisal gospodarski položaj dežele in poudaril potrebo strukturne preureditve ter večje giblivosti na delovnem trgu ob istočasnem odstopu od politične polemike. Na ta način bo zagotovljena tudi večja zaposelnost — torej manj brezposelnih.

V naslednjih dneh je obiskala velesejem več gospodarskih oziroma lesno-gozdarskih zastopstev iz inozemstva. Naj omenimo le dve najvažnejši: delegacijo Sovjetske zveze pod vodstvom podpredsednika V/O Exportles iz Moskve **Igor-**

ja Iljina, ki je hotel osebno predstaviti dogotovljeno stanovanjsko hišo „Taiga“; dalje delegacijo Ljudske republike Kitajske, sestajejo iz 16 vodilnih gozdarskih strokovnjakov, ki jo je vodil namestnik ministra za poljedelstvo in gozdarstvo **Lu Yu-tschuan**; navzoč je bil tudi ravnatelj državnih gozdarskih

posestev **Liu Kun**. Vsi člani so se posebno zanimali za najnovejšo in praktično napravo, aparate in stroje za pogozdovanje, čiščenje gozdov, spravlanje in nakladanje lesa ter prevoz. **Ob koncu so izrazili vodstvu velesejma veliko priznanje za tako izčrpen prikaz najnovejših gozdno-gospodarske tehnike.** Poleg teh dveh bodo obiskala velesejem še nekatera druga gozdarska zastopstva.

Živalski vrt v Rožeku

Staremu svetu v Evropi je zrasel čas tako čez obraz kot raste mah po skalovju. Preden smo se zavedali dejanskega stanja, so zazidali pokrajino z ogromnimi stavbami, jo presekali z mnogimi cestami na drobne kose, prečrtali najlepše pokrajine s premočrtnimi železnicami, jih zasmradili s tovarnami. Nisi sem proti industrializaciji, proti izboljšanju prevoznih sredstev in zblizjevanju mest in celo kontinentov, sem pa za to, da se ob vsem tem tudi nakažejo slabe strani tega razvoja. Brez dvoma se morajo razprti tudi stremiljenja, ki skušajo ohraniti vsaj v majhnem ob-

segu in v nekaterih krajih še malo nedotaknjene narave, kjer se človek more srečati z naravo.

Tak poskus predstavlja tudi živalski vrt v Rožeku v zgornjem Rožu, katerega obišče letno nad 70.000 ljubiteljev narave in živali. Medtem ko so v Afriki, v Združenih državah Amerike in v Iranu že pred leti ustvarili ogromne živalske vrtove, ki obsegajo nekaj milijonov hektarjev, se je Evropa zbudila prepozno iz spanja pravičnega.

V živalskem vrtu (v Avstriji še v Mautern, Altenfelden in Aurachu) v Rožeku more slediti človek skrivnostni želji, ki vidi v stiku z živalskim svetom pot do samega sebe. Tukaj more spoznavati življenje sovrstnika, ki je živel pred stotimi leti v docela naravnem odnosu do svetovnega stvarstva. Samo v 20. stol. je izumrlo nad 70 živalskih vrst zaradi človeške neumnosti in koristolovstva.

Rožeški živalski vrt obsega površino 30 ha ruševin starega rožeškega gradu. Medtem ko se poleti živali večinoma hranijo v naravi, jih morajo pozimi krmili z umetnimi krmili. 2 osebi čuvata živali, ki so zbrane v 3 km dolgem zidovju. 450 živali razveseljuje obiskovalca, ki ima dostop od 1. aprila do 3. novembra od 9. ure do sončnega zahoda.

Obisk priporočam.

F. K.

Iz domačih krajev

ŽELEZNA KAPLA

● Začetek julija je domače prosvetno društvo „Zarja“ priredilo že tradicionalno poletno noč. Ta prireditve ne privabi samo številnih domačinov, temveč tudi vrsto tujih gostov iz tujine, jim prikaže del domače kulture in jim olepša njihov dopust. Tudi letos je bilo za obiskovalce v slehernem oziru dobro poskrb'jeno, za ples pa je igral ansambel „Korali“ iz Kranja, ki je zabaval goste z ubranimi vižami do jutranjih ur.

LOČE

● Slovensko prosvetno društvo „Jepa-Baško jezero“ v Ločah prireja v poletnem času vrsto kulturnih prireditev za turiste. Tako je društvo tudi zadnji petek organiziralo v Kulturnem domu v Ločah „Večer slovenske pesmi in folklor“. Poleg domačega moškega zbora, ki ga vodi Šimej Triesnig in mladega tamburaškega ansambla (vodi Erika Wrolich), je društvo povabilo tudi folklorno skupino SPD „Zarja“ iz Železne Kaple (vodi Franci Sadolšek) in sestri Velik

iz Sel, kot povezovalca pa ravnatelja dr. Reginalda Vospernika.

Uvodoma je goste — v prvi vrsti številne turiste — pozdravil predsednik društva Janez Mikl. Ta prireditve je bila namenjena predvsem turistom, da spoznajo drugi del koroške kulture, ki jo pač koroška javnost rada zamolči. Poleg gostov je prišlo zelo veliko naših rojakov. Prireditve se je udeležil tudi občinski zastopnik Kofler, ravnatelj Slovenskega informacijskega centra dipl. inž. Franc Kattinig in tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer.

Predstava vseh nastopajočih skupin je naletela pri občinstvu, posebno še pri turistih, na veliko navdušenje.

SLOVENJI PLAJBERK — BISTRICA PRI TRŽIČU

● „Sreča“ v nesreči za boroveljskega slovenskega občinskega odbornika, Feliksa Wieserja st.: zadnjo nedeljo je imel v Bistrici pri Tržiču na magistralni cesti večjo prometno nesrečo, pri čemer je bil njegov avto totalno poškodovan.

van. K sreči so bile telesne poškodbe manjše. Vsekakor želimo našemu občinskemu odborniku čim prejšnje okrevanje!

GLOBASNICA

● Domače slovensko prosvetno društvo je zadnjo soboto priredilo že tradicionalno poletno noč, ki je bila v slehernem oziru zelo uspešna. V nabito polni Šoštarjevi dvorani so se domačini, pa tudi gosti iz tujine, zabavali ob prijetnih zvokih znanega ansambla „Fantje treh dolin“.

CELOVEC

● Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi ob 200-letnici prvega pristopa na Triglav

NA SPOMINSKO SVEČANOST pri ALJAŽEVEM STOLPU

na vrhu Triglava
v soboto, 26. 8. 1978, ob 10. uri ter na

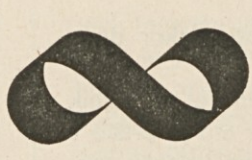
OSREDNJO PROSLAVO v RIBIČEVEM LAZU

z odkritjem spomenika prvim pristopnikom v nedeljo, 27. 8. 1978, ob 10. uri.

Resna odpoved . . .

(Nadaljevanje z 2. strani)

evropski tisk, ki poudarja, da je v ZRN še mnogo ljudi, ki zaseda važna in odgovorna politična mesta, ki so nekoč sodelovali z nacizmom in v tem okviru navaja nekatere primere vidnih osebnosti, kot bivši predsednik republike Lübke in zvezni kancler Kiesinger, ki sta se kljub svoji dokazani nacistični preteklosti, povzpela na tako važna položaja.

AUF DER KLAGENFURTER MESSE 1978

Bitte besuchen Sie unsere MÖBELSCHAU

in der Stadthalle - Gang 5

MESSE-Tiefpreisangebote:

Schlafzimmer

„Aibling“ in schöner Eichenstruktur, mit Stürrigem Hochschrank, Doppelbett mit Oberbau, 2 Nachtkästchen u. Frisierkommode mit dreiteiligem Spiegel nur S

10.660,-

Jugendzimmer

„Kathrin“ in Mahagonistruktur, mit cremefarbiger Front, Kleiderschrank, Sekretärschrank, Nachtkästchen und Liege nur S

4990,-

Doppelbettgarnitur

„Zürich“ mit Einzelauszug, in verschiedenen Farben nur S

6980,-

TEILZAHLUNGEN MIT GARA-KUNDENKREDIT — Lieferung und Aufstellung bis 60 Kilometer sind kostenlos!

KONSUM-MESSESTAND HALLE 16 (IM VERGNÜGUNGPARK)

Wir bieten:

- **SPEISEN:** Gegrillte Hühner - Frankfurter - Krainer - Bratwürste - Aufschnitte - Mehlspeisen u. a. m.

- **GETRÄNKE:** GÖC-Weinspezialitäten - CIRKEL-Kaffee - alkoholfreie und alkoholische Getränke aller Art in reicher Auswahl!

WIR BITTEN UM IHREN GESCHÄTZTEN BESUCH

IVAN CANKAR

Jabolko

IVAN CANKAR

Nekoč sem videl, sam več ne vem kjé, podoba sila debelega človeka, ki so se mu skozi ogromni, strunoma napeti trebuh baha-vo in žarko svetili zlati cekini. Iznenada pa se je v budnih mojih sanjah podoba tega človeka ošabno prevladala s platna in hodi zdaj živa z menoj po vseh potih in cestah, ne morem se je odkrižati, na vsakem pragu naletim nanjo, vidim jo povsod, kamorkoli namerim zbegani pogled. Ali samo trebuh je zmerom tak in tisti, obraz je vsak hip drugi; pravkar je bil koščen in star, koj nato je okrogel in mlad, prej je bil ozek, zdaj je širok, davi čemerem, drevi prešeren, včeraj moški, jutri babji; tudi obleka in nošnja je druga na vsak korak: gosposki škrici in groba kamižola, dolge hlače in kratko krilo, žida, žamet, sukno, volna, barchant, kambrik in raševina. Trebuh pa ostane in cekini se svetijo v njem; zdi se mi celó, da slišim njihov rahlo, tenko cingljanje.

Hodil sem kar tako po velikem, bogatem mestu in sem prišel na prostran trg, kjer so prodajali, kar je lepega in dobrega na svetu. Jese- ni je bilo in silne skladovnice žlahtnega, blagodišečega sadja so se grmadile od kraja do kraja. Med šatori in grmadami, jerbasi in caj-nami se je trlo in prerivalo na stotine ljudi. Za koši in kopicami jabol- k, za tem zapeljivim, okroglim, belim in rdečim, rumenim in zlatenkastim, vonjavim, sončnim bogastvom so visoko stolovale debele branjevke s širokimi, nabrekliimi obrazi, izpodvezanimi, pisanimi rutami in rdečimi rokami.

Prišel sem tja in sem ugledal takoj brez števila svojih zvestih znancev, oživelih podob s cekinastimi trebui. Kupci in branjevci in tudi tisti, ki so le gola zijala prodajali, vsi brez razlike so nosili večja ali manjša zlata bremena pod popkom. Če je bil trebuh še tako skromen, vendarle je bil napet, prozoren in bleščeč; celo nekaj napol doraslih otrok v gosposkih oblačilih in nečimrno mežikajočih sem videl s takimi trebui, samo da cekini še niso bili tako veliki in svetložolti, temveč skoraj še nekoliko zelenkasti. Med vrišč in trušč, med smeh in prepir, med zmerjanje in brbljanje je segalo rahlo, tenko-zvonko cingljanje, ki se ni dalo preglasiti in ni utihnilo nikoli.

Prikazal pa se je na trgu, sam Bog vedi odkod, čisto majhen, dro-

ben, ves neboljen otrok, ki je bil ljudem v pohujšanje in spotiko. Ni imel trebuha, nikar cekinov; pač pa je imel zelo veliko glavo, preveliko za ničevno telesce in za tenke noge. V tej glavi je bilo dvoje globokih, črnih, poželjivih oči in nad temi očmi sila visoko, strmo obokano čelo. In to visoko čelo ni bilo oderuško zadelano s kostjó in kožo, temveč komaj za silo zoper mrz in veter zastrito s prav tenkim, prozornim steklom, tako da so bile vse misli očite, kakor da bi jih nosil naprédaj. Potikal se je plaho med šatori in ljudmi, kakor da bi se rad kam stisnil, skril se v vase, da bi ne bil nikomur v nadlego; ali kakor je bil majhen, skriti se ni mogel; marsikatero oko se je postrani ozrlo nanj: „Kaj pa ta paglavci brez trebuha in brez cekinov?“

Misli, ki so tesno slonele ob prozornem steklu njegovega čela in gledale poželjivo skózenj, so bile take:

„Sveta Mati božja, koliko lepih jabolok! Kam bi se človek obrnil, da bi se mu ne bleščalo? Kakor da bi v vsakem bil svetel cekin! Le eno samo da bi imel, da bi bilo čisto moje, da bi ga držal takole v roki, ga lahko brez skrbi pobožal! Zakaj ne zdrkne eno doli, prav tiho, naskrivaj, se ne zakotali prijazno k mojim nogam? Nakopičena so strmo za klastro navisoko, pa se držé trdno, kakor da bi bila z žebli prikovana drugo na drugo! Ti lepo jabolko tam, ti zrelo, rumeno, skoči v mojo dlan!“

Ker pa je bilo steklo tako tenko in prozorno, so vsi videli te očitne misli ter slišali, kako in kaj so se pogovarjale. Debela branjevka je zaklenketala s cekini v trebuhu in je zavpila nad pritlikavcem:

„Ti revščina lačna, tatinska, ali se mi ne spraviš koj odtod!“

Pritlikavec se je poniknil še nižje vase ter je smuknil med šatore in kopice. Misli pa so brez nehanja kljuvale in trkale na steklo.

To ni kaka kraljica oziroma princesa iz neke lepe pravljice: na sliki vidite (baje) „najlepšo ženo sveta v letu 1978“, Margareto Gardiner (stara 18 let) iz Južne Afrike. Pravi jo, da posebno ljubi solato. Vendar ima kot „najlepša žena“ toliko dela, da se lahko upravičeno vprašamo, če ima sploh časa za „svojo“ solato...

„Le enkrat da bi ugriznil v to lepo jabolko, v tisto rumeno tam z bradavicami in mozolji, tako da bi se razcedil po ustih sladki med! Saj jih je toliko — kdo jih je štel?“

Za skladovnico jabolok je ščeperno sedela ogromna branjevka, pred skladovnico je stala prav tako ogromna, gosposki oblečena ženska; obe sta tiščali debele pesti v boke, obe sta bili čisto podobni v obraz, ta zaripli in rdeči, obe sta kričali z enako cvilečim, hreščečim glasom.

Misli so kljuvale, pele so:

„Obedve sta slepi! Obedve sta gluhi! Saj jih je toliko — kdo jih je štel?“

Nikjer pa niso bila jabolka tako lepa, zreła, sočna in zapeljiva kakor tam; večja so bila od moške pesti in svetila so se kakor pozlačena. V omotici in blodnji se je dotaknil pritlikavec enega teh pozlačenih jabolok in že mu je kakor ponevedoma ostalo v dlani. Ker pa je bil pač pritlikavec, je bil izpodmaknil najspodnje in tako je visoka grmada ropotoma zagrmela vase, žlahtna jabolka so se raz-

kotalila po tleh, da je bila sramota, ljudem pod nóge, med ogризke in olupke, v blato in prah.

Najpoprej se je ena sama beseda razlegla krikoma širom po trgu:

„Tat!“

Koj nato se jih je razleglo še tisoč, kakor da bi silna polena letela po zraku, nad šatori, jerbasi in cajnam; tisoč takih besed, da jih uho še ni slišalo in da jih peró ne more zapisati. Ah, ne polena — ogromni pljunki so bili, tako težki, da bi en sam ubil človeka. Ves se manji, zaglušni trušč pa je mo-gočno preglasilo žvenketanje in cingljanje cekinov; prešerna in zmagovita je bila njihov pesem.

Pritlikavec se je bil le enkrat prikazal visoko nad gnečo; držala ga je orjaška rdeča roka, zamahnila je v kolobarju z njim, nato je izginil, še jeknil ni. Uboge misli, sirote neboljenke! Saj je bilo steklo tako tenko in nežno, zdrobila bi ga otroška pest, kaj šele tisoč podkovanih škornjev!

Šel sem po svojih potih nepotih; še od daleč sem slišal veselo pesem cekinov.

MOJE IZBE

Spominjam se na svoje izbe s toliko prisrčnostjo, kakor na svoje prijateljice in ljubice. Na vas, ljubice, se spominjam zdaj, ko se poslavljam od poslednje. Komaj da si upam še pogledati na mizo, na stol, na stene; težko mi je srce, da se Bog usmili.

Jaz sem človek tiste stare sorte, na grudo prikovan, v dom zamaknjen. Kadar se kmet poslovi, mu je pri duši, da ga uklenjenega ženó žandarji skozi vas; ponižan je, brez moči in brez upanja. Rad bi se ozrl, rad bi vsaj še s pogledom pobožal svoj beli dom, pa ga je sram.

Na mnogotere duri sem potrkal, mnogotero ljubeznivih prijateljic je postiljalo popotniku. In na vsako posebej se spominjam s smehljajem in s pritajenim vzdihom. Zakaj več kakor prijateljica in več kakor sama ljubica je človeku gola stena, na katero je v samotnih urah pisal svoje tihe misli, tiste, ki jih drugače ni razodel nikomur.

Iz daljnje davnine me šepetaje pozdravljajo otroške sanje, prve bolesi, nerazločne, jecljajoče misli, zgodnja upanja, prezgodnja razočaranja. Siromašna izbja je, kakor od solz oškropljena; toda srce bi se mi paralo od radosti in genotja, če bi zdaj prestopil njen prag. Vem, da so vse te gole, vlaž-

ne stene od vrha do tal popisane z gorečimi besedami, ki bi ostale, če se okruši ves omet, in ki bi jih ne izbrisalo niti živo apno. V začrneli strop so strmele oči, ki so bile takrat še jasne in široko odprte, še neskaljene od spoznanja. Njih čisti pogled je še tam, svetel in neomadeževan kakor blagoslovljena svetinja. Besede šepetajo, že govoré naglas, jokajo in vriskajo; vzdihne slišim, pod odejo prita-jene, obraz vidim in na njem smehljaj, še rosen od komaj posušenih solz. Mladost je sloka in bela vstala od smrti, ovenčana z glorio dol-gih in strašnih dni, ki jim je bila mati.

Mlad študent je romal po svetu, od postaje do postaje. Malokatera teh postaj je bila vesela, malo je bilo sonca, še manj prijaznosti, ljubezni skoraj nič. Ali te mračne, zatohle izbe, vse polne strupa in trohnobe, kletev in solza, živé v spominu kakor sami blagoslovljeni hrami čiste radosti, prešernih sanj in brezkončnega upanja. Če bi bile te stene oškropljene z gnusom in trpljenjem od vrha do tal, napisal sem bil nanje, kar je bilo najbolj skritega, najlepšega, naj-zvestejšega v mojem srcu; in to je ostalo. Kletev odnese veter, solza se posuši na trepalnicah; žlahtna (Dalje na 7. strani)

DR. JAKOB SKET:

18

Miklova Zala

Petnajsto poglavje

Še tistega dne popoldne je došlo iz glavnega turškega tabora pri Beljaku povelje, naj se naša četa v gornji Rožni dolini hitro pomakne naprej. Združiti se ima z glavno vojsko v Podjunski dolini.

Zatorej se je v turškem šotorišču jelo takoj vse pripravljati na odhod. Prej pa se je še hotel poveljnik polastiti kristjanskega tabora pri cerkvi sv. Jakoba v Podgradu.

Zdaj ko je bilo Gradišče v njegovih rokah, je imel Turek več vojakov na razpolaganje. Z vso močjo se je odločil tedaj napasti dobro utrjeno cerkev. Toda vsak poizkus je bil zaman. Tudi tu so se naši vrli Rožanje tako krepko in hrabro branili, kakor na Gradišču.

Vendar pa jim jame upadati pogum, ko so izvedeli, da je prišlo močno zavarovano Gradišče sovražnikom v roke, in vsa njegova posadka pod meč ali v sužnost. Zatorej je bilo našim kmetom kaj po godu, ko jim turški poveljnik ponudi mir. Vsakemu kristjanu je obljubil prostost in življenje. Le svoje imetje, ves živež, hrano in druge dragocene- nosti naj prepuste mogočnemu zmagovalcu.

Pogoji so se sprejeli, pogodba sklenila. Ali kakor je

Turek teptal božje zapovedi in moril ljudi, kakor divjo zverino, tako je prelomil tudi to pogodbo.

Mirno dospevši v tabor, ni namreč prizanesel sovražnik kristjanom, temveč je dal vse pomoriti, kar mu je prišlo v pest. Kdor pa ni izdihnil duše pod njegovim bridkim mečem, je prišel v sužnost. Naposled so plenili vse imetje, oropali cerkev zlatnine in srebrnine, razdrli zidovje, vas pa požgali do tal.

Dan pozneje so Turki zapuščali Gradišče in Podgrad. V spomin so uničili vse, kar so našli, pa niso mogli odvesti in odnesti s seboj. Upepelili so vse vasi na daleč okrog in nebo je krvavo žarelo noč in dan. Tudi Svetne so požgali. Ali na občno začudenje sta ostali dve hiši po ognju nedotaknjeni, in sicer poslopji, kjer sta bivala Almira in Mirko, to je hiša Serajnikova in Tresoglavova.

Z bogatim plenom obloženi so se pomikali Turki dalje po Rožni dolini. Se seboj so peljali z Gradišča in iz Podgrada nad tristo ujetih kristjanov, žen in otrok, moških in deklet. Kdor pa je bil preslab, da ni mogel z njimi, tega so umorili brez usmiljenja, tako sivolase starčke, kakor majhne, nedolžne otročiče.

Na potu so puščali povsod očita znamenja svoje krvo- ločnosti in krutosti. Žito na polju so poteptali, vasi in hiše požigali, ljudi pa odvajali v sužnost.

V Podgorjah so hoteli cerkev Matere božje upepeliti. Ali glej čudo! Cerkev ni hotela goreti. Tedaj pa so Turki, raz- ljučeni in razjarjeni, razsekali svete podobe in svetnike na oltarjih. In še nedavno so kazali tam ljudje na svetih podobah vsekana znamenja turške nečlovečnosti.

To je bila najhujša turška vojska, katero so doživeli nesrečni Slovenci na Koroškem. V kamen vsekane in na

papir popisane so strašne dogodbe tistih časov; pa tudi med preprostim ljudstvom slovenskim še živijo dandanes žalostni spomini, ki nas živo spominjajo na nesrečno leto 1478.

Ali Bog, ki je vsem pravičen sodnik, je poplačal tudi Turkom njih krvoločnost.

Sredi meseca velikega srpana imenovanega leta je dospela glavna turška vojska od Beljaka po celovški dolini do reke Drave. Pri vasi Mohliče se ji je pridružila še četa, ki je plenila po Rožni dolini. Ne manj, nego nad deset tisoč kristjanskih ujetnikov je bilo sedaj v turški vojski. Kakor neumno živino so gonili s seboj nesrečne kristjane. Med njimi sta bila tudi Zala in Davorin. Tu je bil jok in stok, vpitje in krik!

Vsled hudega dežja je bila takrat Drava visoko nara- stla. Težko je bilo priti preko globoke reke. V naglici so si stesali Turki iz desk in brun mnogo ladij in brodov. Na nje so naložili svoj plen, v nje pognali ujete kristjane in vanje stopili tudi sami.

A teža je bila prevelika. Deroča voda je preplavila ne- kaj ladij in brodov. Velika množica Turkov je utonila, a še več kristjanov je našlo hladni grob v penečih valovih do- mače reke. Le majhno število ujetnikov se je rešilo iz mo- gočne vode. Med njimi je bil tudi Davorin.

Ali nesrečne Zalike ni otela smrt v hladnih valovih turške sužnosti. Bila je v spremstvu glavnega poveljnika, in ta je čuval mlado ženo, kakor zenico lastnega očesa.

Junaški mladenič Davorin se je dolgo boril z ljutimi valovi peneče reke Drave. Naposled ga je vrgla voda živega na suho.

Ves pobit in potrt, uničen in omamljen se je napotil

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 20. avgusta: 07.05—07.35
Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 21. avgusta: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — M. Kumer-Črčej: Iz popotne torbe.

TOREK, 22. avgusta: 09.30—10.00
Land an der Drau — Dežela ob Dravi — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 23. avgusta: 13.45—14.30
Celovski radijski dnevnik — Triglav — večni simbol slovenstva (Ob 200-letnici prvega vzpona).

ČETRTEK, 24. avgusta: 13.45—14.45
Celovski radijski dnevnik — Koroški zbori.

PETEK, 25. avgusta: 13.45—14.45
Celovski radijski dnevnik — Iz kulturenega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 26. avgusta: 09.45—10.30
Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA 1. SPORED

NEDELJA, 20. avgusta: 15.30 Na Japonskem izginil brez sledu — 17.00 Petra in Peter — 17.30 Wickie in močni možje — 18.00 Klub seniorjev — 18.00 Ostanimo skupaj — 20.15 Predmestni krododili — 22.00 Nočni izbor — 23.00 Svetovno prvenstvo v plavanju.

PONEDELJEK, 21. avgusta: 10.30
Texas-colt — 18.00 Golden Silents ali ko so se slike učile teči — 18.30 MI; družinska oddaja — 20.00 Ponedeljski šport — 20.55 Petrocelli.

TOREK, 22. avgusta: 10.30 Na Japonskem izginil brez sledu — 14.55 Svetovno prvenstvo v plavanju — 18.00 Raj živali — 18.30 MI; družinska oddaja — 20.00 Leonard Bernstein — 21.20 Albert Camus in njegova Algerija — 21.55 Zvezde gledajo dol (2) — 22.50 Svetovno prvenstvo v plavanju.

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h*

po kuhinje!

PODJERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauhaus
Tel.: 86 2 92

SREDA, 23. avgusta: 10.30 The story of Vernon and Irene Castle — 17.00 Ukradena slika — 17.25 Tudi špas mora biti — 18.00 Neki mož v hiši — 18.30 MI; družinska oddaja — 20.00 1000 frankov kot nagrada — 21.55 Svetovno prvenstvo v plavanju — 22.55 Svetovno prvenstvo — kolesarske dirke.

ČETRTEK, 24. avgusta: 10.30 pismo trem ženam — 18.00 Häferlgucker — 18.30 MI; družinska oddaja — 20.00 Bratstvo — 21.40 Svetovno prvenstvo v plavanju.

PETEK, 25. avgusta: 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Zmota v onostranstvu — 18.00 Le počakajte, dokler pride očka — 18.00 MI; družinska oddaja — 20.15 Derrick — 21.20 Horizonte — 22.15 Happy end za zakon.

SOBOTA, 26. avgusta: 15.25 Kopalni mojster Spargel — 17.00 Jolly-Box — 17.30 Black beauty — 18.00 Panoptikum — 20.15 Glasba je trumf — 22.00 Šport — 22.20 Nesumljiv.

TV Avstrija 2. spored

NEDELJA, 20. avgusta: 14.55 Svetovno prvenstvo v plavanju — 17.00 Svetovno prvenstvo v jahanju — 18.00 The story of Vernon and Irene Castle — 19.30 The Munsters — 20.00 Bazar plošč — 20.15 Čas je bil lep — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 21. avgusta: 18.30
Ptičji raj s človeško roko — 19.00 Srce Krete — 19.30 Igraj z nami harmoniko — 20.00 Zvezde gledajo dol — 20.55 Portret — 21.55 Čas v sliki 2 — 22.25 The Go-Between.

TOREK, 22. avgusta: 18.00 Iskanje časa — 19.30 Veselje z glasbo — 20.00 Štiri dneve v peklu — 21.35 Čas v sliki 2 — 22.10 Klub 2.

SREDA, 23. avgusta: 18.30 O 9 (Koroška) — 19.00 Evropa v 20. stoletju — 20.00 Apropos film — 20.50 Vse življenje je kemija — 21.35 Čas v sliki 2.

ČETRTEK, 24. avgusta: 18.30 Portret — 19.30 Spotlight — 20.00 Posodi mi svojega moža — 22.10 Čas v sliki 2, sledi klub 2.

PETEK, 25. avgusta: 18.00 Orientacija — 18.30 Veselje z glasbo — 19.20 Jaz, Klavdij, cesar in bog (4) — 20.15 Znanje aktualno — 21.20 Washington — za zaprtimi vrati (10) — 22.00 Čas

v sliki 2 — 22.35 All you need is love (9).

TV Ljubljana 1. SPORED

NEDELJA, 20. avgusta: 8.50 Poročila — 8.55 Za nedeljsko dobro jutro: Slovenske narodne pesmi v veseli družbi — 9.25 625 — 9.45 V. Kovačević: Kapelski kresovi, nadaljevanka — 11.00 Hunterjevo zlato, serijski film — 11.25 Mozaik — 11.30 Kmetijska oddaja — 12.30 Sahovski komentar — 13.00 Poročila (do 13.05) — 16.00 Svetovno prvenstvo v skokih v vodo, prenos iz Berlina EVR, Poročila, Okrogli svet, Sportna poročila, Ovce, vino in nekaj morja, dokumentarna oddaja — 17.55 Triglavske strmine, slovenski celovečerni film — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 P. M. Andreovski: Najdaljša pot, nadaljevanka — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Zlato in srebro Zadra — 21.25 TV dnevnik — 21.40 Svetovno prvenstvo v plavanju, posnetek iz Berlina — 22.00 Športni pregled — 22.45 Poročila.

PONEDELJEK, 21. avgusta: 17.15
Vaterpolo: Jugoslavija — Grčija, posnetek iz Berlina — 18.00 Obzornik — 18.10 Britanska enciklopedija, poljudno znanstveni film — 18.40 Mozaik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Pomlad, kitajska dokumentarno-glasbena oddaja — 21.50 TV dnevnik.

TOREK, 22. avgusta: 16.00 Svetovno prvenstvo v skokih v vodo, prenos iz Berlina (do 17.00) — 18.00 Obzornik — 18.10 Daljnogled, otroška oddaja — 18.40 Mozaik — 18.45 Od vsakega jutra raste dan: Zalec in okolica — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Kajmanovo maščevanje dokumentarna oddaja iz cikla: Iz tropskega deževnega gozda — 20.30 Propagandna oddaja — 20.35 A. Tolstoj: Trnova pot, TV nadaljevanka — 21.55 Propagandna oddaja — 22.00 TV dnevnik — 22.15 Glasba takšna in drugačna — 23.00 Svetovno prvenstvo v plavanju, posnetek iz Berlina — 23.20 Poročila.

SREDA, 23. avgusta: 17.10 Sahovski komentar — 17.40 Obzornik — 17.50 Mozaik — 17.55 Kremenkovi, film — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Propagandna oddaja — 20.05 Lincoln: Igre brez meja, prenos — 21.30 Propagandna oddaja — 21.35 TV dnevnik — 21.50 Nastop skupine Weather report — 22.15 Nogomet: Partizan — Hajduk in športni pregled — 23.00 Svetovno prvenstvo v plavanju, posnetek iz Berlina.

ČETRTEK, 24. avgusta: 16.20 Nogomet: Sarajevo — Radnički, prenos, v odmoru obzornik — 18.15 Poje Joan Baez — 18.50 Čas, ki živi: Umetnost

za bodočo žico — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna.

PETEK, 25. avgusta: 17.10 Sahovski komentar — 17.40 Viking Viki, otroška serija — 18.05 Obzornik — 18.15 Mozaik — 18.20 Reportaža (Pred proslavo 200-letnice prvega vzpona na Triglav) — 18.50 Tuji rock: Maria Muldaur in Chambers Brothers — 19.20 Risanka — 19.25 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05 Razgledi: Skrivnost koralnega otoka — 21.55 TV dnevnik — 22.10 Detektiv Shaft, serijski film — 23.10 Poročila.

SOBOTA, 26. avgusta: 9.50 Poročila — 9.55 Ob 200-letnici prvega vzpona na Triglav, prenos — 10.45 V kraljestvu Zlatoroga, film — 15.20 Ob 200-letnici prvega vzpona na Triglav, posnetek — 15.50 Nogomet: Dinamo — Sloboda, prenos, v odmoru propagandna oddaja — 17.45 TV obzornik — 17.55 Film — 18.55 Muppet-show — 19.20 Risanka — 19.25 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 F. Viček-V. P. Borovička: Bajtarja, TV nadaljevanka — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Kaj je novega, Mucka, film — 22.40 TV dnevnik — 22.55 625 — 23.15 Svetovno prvenstvo v plavanju, posnetek iz Berlina.

TV Ljubljana 2. spored

NEDELJA, 20. avgusta: 19.25 Berlin: Svetovno prvenstvo v plavanju — 21.30 Včeraj, danes, jutri — 21.50 Celovečerni film (do 23.30).

PONEDELJEK, 21. avgusta: 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Maček Tošo — 18.30 Dositejeve basni — 19.45 Mladi za mlade — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Sportna oddaja — 20.30 Dokumentarna oddaja — 21.00 24 ur — 21.10 Celovečerni film (do 22.50).

TOREK, 22. avgusta: 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Pionirski TV studio — 18.45 Brigadirski TV studio — 19.25 Berlin: Svetovno prvenstvo v plavanju (slovenski komentar do 21.30)

SREDA, 23. avgusta: 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Med domom in šolo — 18.45 Glasbena oddaja — 19.25 Berlin: Svetovno prvenstvo v plavanju, prenos iz Berlina (slovenski komentar) — 21.30 Dokumentarna oddaja — 22.00 TV dnevnik (do 22.15).

ČETRTEK, 24. avgusta: 18.15 Cudežno sedlo — 18.45 Vabilo na potovanje — 19.25 Berlin: Svetovno prvenstvo v plavanju, prenos — 21.35 Zabavno-glasbena oddaja — 22.50 24 ur — 22.55 Ženski spol — moški spol, dokumentarna oddaja (do 23.40).

PETEK, 25. avgusta: 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Bistrootki — 18.45 Zabavna glasba — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Kulturni mozaik — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Clovek in čas, dokumentarna oddaja — 21.50 Glasbena oddaja — 22.50 Književni klub (do 23.20).

MOJE IZBE

(Nadaljevanje s 6. strani)

beseda, izgovorjena šepetaje, ostane večno. Grem po ulici, pa se mi zazdi, da me je poklical, povabil iz temne veže prijateljski glas. „Kaj si že čisto pozabil name? Stopi na prag, pozdravi z besedo vsaj!“ Kos življenja je shranjen tam, bo shranjen na vekomaj; kdorkoli bo tam spal, se bo vzdramil ponoči ter bo slišal besede, ki jih bo razumelo njegovo srce.

Tebi, moja dunajska izba, med vsemi najlepši pozdravi! Vsaka rdeča roža na stenah, na stropu je kakor vroča misel, nikoli in nikomur povedana. Že so bile moje oči na stečaj odprte, zamaknjene so gledale v strahoto, ki ji pravijo človeško življenje; že je bilo srce omadeževano in ranjeno, je pilo iz keliha, ki pravijo, da je posoda ljubezni; že je bila duša okusila bolešno slast ponosa, opojni greh čistihlepnosti, grenkobo razočaranja. Za fantómi so se lovile sanje, same fantómi; do zvezd in preko njih so letele misli na slabotnih perotih; in so padale utrujene v potrtost in obup. Kdo je takrat štel moje korake, kdo je videl moje skršene pesti, moje solze? Kdo je gledal moj od bolečine in srda spačeni obraz, kdo poslušal sladke in strašne, pobožno proseče in bogokletne besede, kakor jih srce govori le takrat, kadar občuti, da je zaklenjeno samo vase? In kdo je bil priča najvišji radosti in najčistejši ljubezni, vseobsežni, toliko, da bi jo bilo pred svetom sram? — Še enkrat bi te rad videl, ti ljuba prijateljica moja, z enim samim pogledom bi te še rad pobožal! Kadar se spomnim nate, vem, da jasnejše zasijejo tvoje stene, da se narahlo zganejo rdeče rože. Miza, kjer sem pisal, še diši po čaju in po cigaretah; kdor sedi za njo, vzdigne glavo, poslušaj, zastmrí zamišljen v najtišje globočine svoje duše. „Tukaj je živel človek!“ In brat neznanec pozdravi tiho brata neznanca...

Moje izbe niso bile domovi, postaje so bile. Dom je popotniku samo eden. Nanj mislim zdaj, ko se truden in do kraja vdan poslavljam od poslednje postaje. Srce občuti na svojem nezmotljivem dnu, da je poslednja. Pozno je pod noč, težko, da bi bile duri še kje odprte. Veselo pozdravljena, hvaložno blagoslovljena, zadnja prijateljica! Dolgo in težko bom spal, hudo bom sanjal; toda spal bom doma.

Najsrečnejši so bili seveda oni, ki so se skrivali pod Rožčico. Zato so ti sosedje tudi s kristjansko ljubeznijo kolikor mogoče pomagali svojim bližnjim. Oče Serajnik in Mirko sta vzela mnogo ubogih mater in otrok pod streho. Tudi nesrečni Davorin je zahajal k njima. Onadva sta kupovala tudi živež za vso sosese, da ni čez zimo umirala gladu. Sploh sta Serajnik in Mirko po očetovsko skrbela za svojo okolico.

V prvi sili in za prvo potrebo so si bili kmetje za prihodnjo zimo pripravili skupno stanovanje na Gradišču. Tu so si zamašili dvorane, tam zadelali zidovje, ondi zopet zaidali raztrgana okna.

Nekega dne so popravljali globoko klet, da bi shranili v njej nekaj slabih poljskih pridelkov. Zid se je bil udril. Treba je bilo razkopati grobljo in izvoziti kamenje na prosto. Dodobra so že bili razgrebli kup na vse strani. A kar naenkrat zavpijejo delavci vsi prestrašeni. Glejte čudo, izkopali so mrtvega človeka. Bil je — Tresoglav.

Vsi so se zavzeli in strmeli nad njegovo smrtjo. Toda nihče ni vedel, kako je prišel ta človek na Gradišče v klet; saj ga ni bilo prej v njihovem taboru.

Še bolj pa so se čudili sosedje nad mrtvecem in se spogledovali, ko so našli v njegovi suknji ključa od železnih vrat, ki vodijo v podzemski hodnik. Tu je bil sedaj tisti ključ, ki je izginil takrat iz vrat, ko je čuval Strelec vhod na Gradišče. To je bilo dokaza dovolj, da je bil Tresoglav tedaj v kleti in da je on potegnil ključ iz vrat. Pa tudi oni ključ so našli pri njem, o katerem je prej trdil Serajnik, da ga je izgubil v taboru pod Rožčico.

(Dalje prihodnjič)

naš junak polagoma po Rožni dolini proti domu. Noge so ga komaj nosile. Tako je bila oslabiljena njegova telesna moč. Zakaj vklenjen v železne verige je moral stradati v turški ječi. Še nekaj dni in Davorin bi bil od lakote umrl.

Tudi duh njegov je bil otemnel in meglen. Vsak dan so ga strašili kruti turški vojaki, ko je bil ujet, z mučno smrtjo. Trpinčili so ga, kakor so ga mogli in znali. V teh mukah in bolestitih pa je bil, čemur se ni čuditi, nesrečni mladenič izgubil svoj spomin.

Le nekako temno se je še pozneje spominjal, da je hotel z Zaliko vred rešiti Mirka in njegove tovariše, a da je bila vse to pripremila — Almira. Toda na kakšen način in kje, tega pa si spomnil sedaj ni vedel več. Ali kadar koli je zagledal Almiro, se je vselej stresel na vsem životu. Strah in groza ga je obhajala pred njo. Nje se je izogibal kakor hudodelke, ki ima strašno pregreho na duši.

Na potu domov je prišla Davorinu majhna četa oboroženih kmetov naproti. Bil je Mirko s svojimi tovariši in sosednjimi kmeti z Gorenjskega.

Tisti dan namreč, ko so zapustili Turki Gradišče, so oprostili tudi Mirka in njegove tovariše. Ves obupan je hitel mladi mož potem v tabor pod Rožčico, meneč, da še najde ondi svojo drago ženo in nevesto Zaliko. Ali žalibože, tu je moral prehitro spoznati, da je bil to res Zalin glas, katerega je slišal ono strašno jutro v turškem šotoru.

Sosedje so sedaj povzdigovali in slavili pogumno deklenco Almiro, češ, ona sama je rešila Mirka in najodličnejše može v vsej okolici. Ona je tvegala zanje svoje življenje. Vse se je čudilo, ko je Almira pripovedovala, kako je šla tisto usodopolno noč naravnost k turškemu poveljniku v šotor; kako ga je ondi kleče prosila, naj reši Mirka in nje-

gove tovariše temne sužnosti. A ravno tedaj, ko je bila pri njem, je privedla ponočna straža Zaliko v šotor. Ujeli so jo neke v podzemeljskem hodniku, kamor jo je zvalil nesrečni in predrzni mladenič Davorin. Poveljnik je nato njeno iskreno prošnjo uslišal. Zalo pa kot nočno pohajalko odvedel v sužnost.

Tako je govorila izdajalka Almira svojim lahkovernim sosedom. Ljudje so res verjeli lažnim besedam in občudovali njen pogum. Le oče Serajnik je majal z glavo, toda rekel ni ničesar. Mirko pa malo da ni zblaznel, ko je izvedel, da je ujeta njegova Zalika. Hipoma je sklenil, da jo mora rešiti. Zatorej se je napotil preko Rožčice na Gorenjsko. Ondi je prošil pri kmetih pomoči, in res, marsikdo mu je sledil na Koroško.

Nagloma je bil nabral Mirko tudi v Rožni dolini nekaj mož in mladeničev. Nato so šli vsi, obroženi s sekirami, vilami, kosami, železnimi verigami in hlodi, za turško četo v spodnjo Rožno dolino. Upali so, da jo še dojdejo ter ji odvzamejo plen in ujetnike.

Ali namesto turške čete so dohiteli le Davorina, ki pa je bil že na potu proti domu. In ta jim je povedal, da se je turška četa združila že z ostalo vojsko ter odšla skozi Podjunsko dolino čez Štajersko in Kranjsko domov v globoko Turčijo.

Žalostno je bilo odslej naprej življenje našega kmeta v Svetnah in v Podgradu. Vse hiše so bile požgane, vsi poljski pridelki uničeni. Kmet ni imel ničesar, s čimer bi preživil sebe in svoje. Pa tudi ljudi je manjkalo za delo. Vse je bilo v Rožni dolini kakor izumrlo. Marsikatera rodbina je celo izginila. Pri drugih so bile zopet le po ena, dve, ali kvečjemu po tri osebe ostale pri življenju.

PRED DESETIMI LETI, 21. AVGUSTA 1968, SO VDRILI SOVJETSKI SOCIALIMPERIALISTI NA ČEŠKOSLOVAŠKO; DOSLEJ SE NI SO UMAKNILI.

OKUPACIJA ČEŠKOSLOVAŠKE JE PRVIČ RAZODELA SOCIALIMPERIALISTIČNI ZNAČAJ SOVJET-SKE ZVEZE. V PRVIH DNEH SO ZASEDLE INVAZORSKE ČETE VAŽNE STRATEŠKE TOČKE, SE-

DEŽ PARTIJE IN VLADNO POSLOPJE, RADIJSKE IN TELEVIZIJSKE POSTAJE ČEŠKOSLOVAŠKE. ZASEDBO PA SO INVAZORJI UTEMELJILI S TEM, DA SO PROSILI PARTIJSKI TER DRŽAVNI PREDSTAVNIKI ČEŠKOSLOVAŠKE SOVJETSKO ZVEZO IN DRUGE BRATSKE DRŽAVE ZA BRATSKO POMOČ; ZARES JE NUDILA SOVJETSKA ZVEZA „BRATSKO PO-

MOČ“ Z OROŽJEM, Z ZASEDBO DRŽAVE IN Z VDOROM VOJAŠČINE. SOVJETSKA ZVEZA, KI JE BILA PREJ BLESTEČ PRIMER INTERNACIONALNEGA DELOVNEGA RAZREDA, SE JE SPREMENILA V NEVARNO VELESILO SVETA; VSEKAKOR SE MORAMO BORITI PROTI SOCIALNEMU IMPERIALIZMU IN NJEGOVIM NAČRTOM ZA OBLADANJE SVETA.

Ob 10-letnici okupacije ČSSR: Praška pomlad še vedno živi!

Tudi Združene države Amerike so molčale k zasedbi ter ropu suverenosti Češkoslovaške. S tem je Sovjetska zveza računala. Nikakor pa ni računala s tako trdim in odločnim odporom češkoslovaškega ljudstva: Vrstile so se dnevne demonstracije; v centru Prage so nesli oropani svobode češko zastavo, napojeno s krvjo žrtve invazorjev. Že drugi dan okupacije je bil sklican ilegalni partijski sestanek komunistične partije Češkoslovaške v veliki praški tovarni. Češkoslovaško ljudstvo je zahtevalo takojšnji odhod tujih čet, zahtevalo je svobodo in suverenost države.

Tako skuša kremlski režim že deset let spraviti praško pomlad v pozabo. Vendar sta se odpor in opozicija ljudstva ravno zdaj povečala, — kot skorajda v nobeni

drugi državi vzhodnega bloka. Osrednja točka, center odpora proti zasedbenim silam in proti likvidaciji priboritev praške pomladi so bili delavci. Svoboda je bila glavna parola češke pomladi. Vse ljudstvo se tudi danes zavzema za svobodo, za socializem, v katerem ne bo odločala birokracija, ampak ljudstvo samo.

Važen faktor v boju češkoslovaškega ljudstva za svobodo je tudi Charta 77: to je gibanje za človekove in državljske pravice, ki

sestavljajo različne politične sile, ki pa enotno delujejo. Danes je to gibanje osrednja točka gibanja demokratske opozicije. Charta 77 se prizadeva, da se gosposka drži vsaj na papirju zagotovljenih, pičlih pravic ljudstva.

Vsekakor moramo skupno nastopati proti brutalni zasedbi Češkoslovaške. Zavzemati se moramo za takojšen odhod sovjetskih čet iz češkoslovaškega ozemlja in za obnovev nacionalne neodvisnosti Češkoslovaške.

Komentar

Podprimo slovenski šport!

Naslednjo soboto in nedeljo se bo začela spet borba za točke na nogometnih igriščih. Naši dve društvi, ki gojita organiziran nogomet, DSG Sele/Zell in Slovenski atletski klub sta se na tekmovalno sezono dobro pripravili. Skupno bosta nastopali s 5 moštv.

Na žalost je športna panoga nogomet pri nas koroških Slovencev še vedno nekako peto kolo. To je pokazal obisk 3. mednarodnega nogometnega turnirja Slovenskega atletskega kluba v spomin H. Veliku konec julija letos. Med obiskovalci namreč prav tistih, za katere je bil turnir v prvi vrsti organiziran — koroških Slovencev — ni bilo.

Dejstvo je, da klubi živijo med drugim tudi od obiska tekem. Obisk je za nogometaše moralna opora, za klub pa finančna pomoč. Oba naša kluba se ubadata s finančnimi težavami, ker ne ali le težko najdeti na Koroškem podjetje, ki bi podpiralo slovensko športno dejavnost. Nemški klubi so glede

podpore od strani raznih podjetnikov mnogo na boljšem.

V prvih letih tekmovanja je imel SAK zadovoljivo kuliso gledalcev. Gotovo si je nekaj simpatij tudi sam zaigral. Drži pa tudi dejstvo, da mnogo gledalcev pričakuje vedno le zmage od naših nogometašev in jim ni v podporo tedaj, kadar ne gre vse po sreči.

SAK se bo letos boril spet za vstop v višjo ligo. Uspelo jim je ponovno dobiti od mesta Celovec dovoljenje, da igrajo na Košatovem igrišču. Funkcionarji in športniki so storili vse, da bo tekmovalna sezona čim bolj uspešna.

Šport pa zavzema v našem družbenem dogajanju nasploh zelo važno mesto. Vzemimo samo javna občila in primerjajmo, koliko prostora in časa mu posvetijo.

Na mestu bi bilo, da nagradimo tudi mi naše tekmovalce z vso našo možno podporo. Pojdimo in

Poleg številnih skupin iz Koroške, Dunaja, Slovenije, Hrvaške in Italije bosta na prazniku NT (10. 9. t. l.) sodelovala tudi znani moški zbor „Jepa-Baško jezero“ iz Loč — dirigent Šimej Triesnig (levo) — in uspešna folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple pod vodstvom Francija Sadoška (desno).

podprimo naše fante na igriščih v Selah in na Košatovem igrišču v Celovcu. Zanimive pa niso le tekme članskih moštev, temveč tudi moštev pod 21 in mladinskega moštva SAK. Razveseljivo pa bi tudi bilo, če bi se ob ponovnem začetku tekmovalne sezone na igriščih prikazali tudi naši politični voditelji. Na naših igriščih sicer ni častnih tribun in nihče ne pozdravlja častnih gostov, vendar zasluži športna dejavnost isto podporo in pozornost kakor kulturne in narodno-politične prireditve. Sodeč po žrtvah in zavzetosti igralcev bi morali biti naši nogometaši med prvimi, ki jih počastimo z našim rednim obiskom.

Oba športna kluba pa bosta še bolj vesela, če se bodo posamezniki v čim večjem številu odločili za vstop v društvo kot redni ali podporni člani.

Miha Zablatnik

Poleg številnih skupin iz Koroške, Dunaja ter Jugoslavije bo na NT-prazniku (10. 9. 1979) sodeloval tudi znani slovenski ansambel iz Italije: imenuje se TAIMS, ki igra poleg lastnih skladb predvsem tudi Avsenika in Burnika. Ansambel TAIMS je v svojem devetletnem delovanju prehodil vso zamejsko Primorsko, Kanalsko dolino in Be-

neško Slovenijo. Prireja koncerte ter igra na raznih domačih prireditvah.

Do sedaj je sodeloval na vseh osmih festivalih v Števerjanu, kjer tekmuje vrsta odličnih ansamblov iz Slovenije in zamejstva. TAIMS je bil vsakokrat prištet med finaliste. Za to je prejel tudi več nagrad. Že danes se zelo veselimo njihovega prvega nastopa na Koroškem!

Še bo cvetela . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

žitnih navad odmeval v zavzeto pripoved o rodu in domovini . . .“ DELO: . . . uprizaritev je bila očarljivo naivna, zanosna zatikanju in okorni gledališki govorici, ki je zvesto sledila vsem kompliciranim zahtevam dramaturga. Bilo je mnogo nastopajočih, ki so se vsi po vrsti z veliko prizadevnostjo vključili v igro — in osvajali avditorij zagotovo najbolj neposredno s svojim pojočim rožanskim narečjem in s svojo brezrezervno predanostjo starodavnemu ljudskemu izročilu o nesrečni Miklovi Zali in o grozodejstvih, ki so jih leta 1478 Turki počenjali najbolj krvoločno prav v koroškem Rožu . . .“

Nastop na Križankah je bil brez dvoma velik uspeh za Šentjakobčane in priznanje za gledališko dejavnost naših igalskih skupin.

Konec julija tega leta sem potoval v Jugoslavijo in na Madžarsko. Takoj po mestu Murska Sobota sem naletel na dvojezične table. Spomnil sem se, da tukaj živi madžarska manjšina. Zanimal me je ta problem, zato sem ostal pri nekem znancu. Tako na župnijskem uradu kot na občini, pošti, cerkvi je vse dvojezično.

V katerem jeziku stranka govori, v tem jeziku se mora odigravati celotni pogovor v uradih. Tega sem se sam prepričal. Na osnovni šoli je pouk obvezno dvojezičen, na gimnaziji po zahtevi.

Zakaj bi pri nas takšna ureditev ne veljala? Zavedati se moramo, da

Dvojezičnost zahteva doslednost!

lahko govorimo na Koroškem povsod na dvojezičnem ozemlju tudi slovensko, čeprav nam to prepove novi manjšinski zakon, ne pa člen 7 avstrijske državne pogodbe!

Zato velja moj osebni apel na vse Slovence, predvsem tudi na družine slovenskih predstavnikov: govorite povsod in vedno slovensko! To pravico bodo morali akceptirati in obenem boste tako tudi zgledni za vso manjšino.

Vsaj ta cilj „Kakšen jezik zahteva stranka, tako naj odgovori tudi uradnik“ se naj uresniči, se bo moral uresničiti, če se bomo konsekvентno poslužili naše materinščine!

Vidim vedno spet, bodisi pri kongresu, bodisi v drugih deželah, da človek profitira, če zna še en jezik več.

Martin Pandel

Inšpektor Rudi Vouk je bil imenovan julija (7. 6. 1978) od deželne šolskega sveta za VLADNEGA SVETNIKA.

Čestitamo!

Berite in širite „nt“!